

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

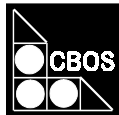
BS/51/2004

POLITYCZNE I GOSPODARCZE KONSEKWENCJE OBECNOŚCI POLSKICH ŻOŁNIERZY W IRAKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

POLITYCZNE I GOSPODARCZE KONSEKWENCJE OBECNOŚCI POLSKICH ŻOŁNIERZY W IRAKU

- W początkach marca - tak jak miesiąc wcześniej - poparcie dla udziału polskich żołnierzy w misji stabilizacyjnej w Iraku deklarowała nieco ponad jedna trzecia badanych (36%). Trzy piąte respondentów (60%) nie zgadzało się na obecność polskiego kontyngentu na Bliskim Wschodzie, przy czym ponad jedna trzecia (35%) wyrażała swój sprzeciw w sposób zdecydowany.
- Większość Polaków (61%, wzrost o 11 punktów) jest zdania, że wydarzenia na arenie międzynarodowej w związku z sytuacją w Iraku dowodzą, iż Polska jest zbyt mało znaczącym krajem, aby odgrywać poważną rolę w stosunkach międzynarodowych; przeciwnego zdania jest niespełna jedna trzecia (29%) pytaných. Do opinii, iż w związku z zaangażowaniem w Iraku umocni się pozycja Polski w świecie, przychyliła się 41% ankietowanych (spadek od czerwca ubiegłego roku o 18 punktów) i niemal tyle samo (40%) ma przeciwne zdanie na ten temat.
- Zdecydowana większość respondentów (80%) uważa, że udział Polski w siłach stabilizacyjnych w Iraku przerasta możliwości finansowe naszego budżetu, połowa zaś (52%) sądzi, iż także możliwości sprzętowe naszej armii są niewystarczające. Wzrosły natomiast oceny możliwości osobowych polskiej armii (50% ocen pozytywnych, 32% negatywnych), możliwości logistycznych i organizacyjnych naszego kraju w zarządzaniu tak dużym obszarem (43% opinii pozytywnych, 34% negatywnych) oraz możliwości reagowania w trudnych sytuacjach (42% opinii pozytywnych, 34% negatywnych). Częściej pozytywnie niż negatywnie oceniane są również możliwości dyplomatyczne Polski (odpowiednio: 40% i 35%).
- Od czerwca ubiegłego roku wyraźnie zmalała grupa ankietowanych (z 69% do 44%), którzy mają nadzieję, że bezpośredni udział naszych sił zbrojnych w administrowaniu Irakiem ułatwi polskim firmom uzyskiwanie korzystnych kontraktów podczas odbudowy tego kraju, wzrosła zaś (z 15% do 35%) grupa niepodzielających tej opinii.

W marcu mija rok od rozpoczęcia ataku sił koalicji na Irak. W ostatnim sondażu¹, przeprowadzonym jeszcze przed zapowiedziami wycofania wojsk hiszpańskich z Iraku, skoncentrowaliśmy się głównie na politycznych i gospodarczych aspektach obecności polskich żołnierzy w tym kraju.

Od lutego poparcie dla udziału naszego wojska w irackiej misji stabilizacyjnej utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Zwolennicy obecności Polski w Iraku stanowią niespełna dwie piąte badanych (36%), większość natomiast (60%) jest temu przeciwna.

Tabela 1

Od września 2003 Polska zarządza* jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	2003						2004		
	w procentach								
Zdecydowanie popieram	10	9	13	13	10	12	15	12	11
Raczej popieram	26	25	27	24	18	21	27	23	25
POPIERAM	36	34	40	37	28	33	42	35	36
Raczej nie popieram	25	27	23	26	21	25	22	24	25
Zdecydowanie nie popieram	30	33	30	31	46	37	31	36	35
NIE POPIERAM	55	60	53	57	67	62	53	60	60
Trudno powiedzieć	8	6	7	6	5	5	5	6	4

* Do września 2003 w pytaniu był używany czas przyszły („będzie zarządzać”)

Na zróżnicowanie stosunku ankietowanych do udziału Polaków w bliskowschodniej misji stabilizacyjnej wpływa zainteresowanie polityką - im jest większe, tym częstsze poparcie dla tej misji. W marcu respondenci deklarujący duże zainteresowanie wydarzeniami politycznymi mają w tej sprawie podzielone opinie, natomiast w pozostałych grupach

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (166), 5-8 marca 2004 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych Polaków (N=1022).

wyodrębnionych ze względu na zainteresowanie polityką zdecydowanie przeważa niechętny stosunek do zaangażowania Polski w sprawy irackie.

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże	50	48	2
Średnie	37	60	3
Nikłe, niewielkie	31	66	3
Żadne	24	65	11

Wśród potencjalnych wyborców największych partii politycznych tylko zwolennicy PO zdecydowanie popierają nasze zaangażowanie w Iraku. Wśród sympatyków SLD i PiS nieznacznie przeważają przeciwnicy udziału polskich żołnierzy w tej operacji. W elektoratach PSL, Samoobrony i LPR zwolennicy naszego zaangażowania w misję stabilizacyjną są w mniejszości. Również wśród badanych, którzy nie zamierzają uczestniczyć w wyborach lub nie mają jeszcze sprecyzowanych sympatii partyjnych, zdecydowanie przeważają przeciwnicy polskiej obecności w Iraku.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	69	30	1
SLD	48	50	2
PiS	44	52	5
PSL*	34	56	10
LPR*	21	79	0
Samoobrona	25	71	5
Niezdecydowani	28	67	5

* Ze względu na niewielką liczebność zwolenników LPR i PSL w badanej próbie, wyniki dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością

Ponad połowa badanych popierających polskie członkostwo w NATO (52%) jest przeciwna zaangażowaniu naszego kraju w sprawy bliskowschodnie. W grupie respondentów nieakceptujących naszej przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego zdecydowana większość dezaprobuje również obecność Polaków w Iraku.

Tabela 4

Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	46	52	3
Jest mi to obojętne	23	73	3
Jestem przeciw	14	84	2
Trudno powiedzieć	13	67	20

Opinie o udziale Polski w operacji na Bliskim Wschodzie wiążą się również ze stanowiskiem respondentów w sprawie przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Mimo iż połowa zwolenników integracji jest przeciwna zaangażowaniu Polski w misję stabilizacyjną, mają oni wyraźnie bardziej pozytywny stosunek do tej misji niż przeciwnicy integracji czy też osoby niezdecydowane w sprawie naszego członkostwa w UE.

Tabela 5

Czy popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	47	50	3
Jestem temu przeciwny(a)	18	79	3
Trudno powiedzieć	18	69	13

Zależności te dowodzą, iż Polacy nie dostrzegają sprzeczności między integracją z Unią Europejską a ścisłą współpracą ze Stanami Zjednoczonymi w ramach NATO.

GŁÓWNY POWÓD INTERWENCJI W IRAKU

Od lutego 2003 roku sondujemy opinie Polaków o najważniejszych - ich zdaniem - przyczynach ataku na Irak. Początkowo najczęstsze były wskazania na chęć odebrania Irakowi broni masowego rażenia. W kwietniu, po rozpoczęciu działań zbrojnych, za główny powód tej wojny ankietowani uznali dążenie do przejęcia kontroli nad irackimi złożami ropy naftowej. W maju natomiast, po zakończeniu działań zbrojnych, respondenci uważali, że głównym powodem tej akcji była chęć obalenia reżimu Saddama Husajna. Pół roku po zakończeniu działań wojennych, w listopadzie 2003 roku, respondenci nadal za główne przyczyny interwencji w Iraku uznawali chęć obalenia reżimu Saddama Husajna i zamiar przejęcia kontroli nad irackimi złożami ropy naftowej, ale co piąty był przekonany, iż podstawowym powodem wszczęcia wojny było dążenie Stanów Zjednoczonych do dominacji nad światem; o rozbrojeniu Iraku mówił wówczas jedynie co ósmy ankietowany. Rok po rozpoczęciu wojny Polacy są przekonani, że główną przyczyną wybuchu konfliktu była chęć przejęcia irackich złóż ropy naftowej (29%). Zbliżona liczebnie grupa (26%) uważa, że powodem interwencji była chęć obalenia reżimu Saddama Husajna. Co piąty ankietowany (19%) sądzi, iż był to przejaw amerykańskiej dominacji, natomiast co ósmy (13%) mówi o likwidacji irackiego arsenału broni masowego rażenia.

Tabela 6

Jaki był, Pana(i) zdaniem, główny powód interwencji w Iraku? Proszę wskazać jeden, Pana(i) zdaniem, najważniejszy powód	Wskazania respondentów według terminów badań					
	II 2003	III 2003*	IV 2003	V 2003	XI 2003	III 2004
	w procentach					
Przejęcie kontroli nad irackimi złożami ropy naftowej	23	24	32	27	27	29
Likwidacja reżimu Saddama Husajna	15	22	27	34	28	26
Dążenie USA do dominacji nad światem	16	15	15	9	21	19
Rozbrojenie Iraku z broni masowego rażenia	31	29	15	20	12	13
Inne powody	3	1	1	1	1	2
Trudno powiedzieć	13	9	10	9	11	11

* W lutym i marcu 2003 pytanie brzmiało: „Jaki jest, Pana(i) zdaniem, główny powód planowanej interwencji w Iraku?”

Badani popierający udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku najczęściej są zdania, że głównym powodem rozpoczęcia wojny z Saddamem Husajnem była chęć likwidacji jego reżimu (35%, o 11 punktów mniej niż w listopadzie ubiegłego roku), natomiast osoby niechętne naszemu zaangażowaniu w misję stabilizacyjną uważają, iż przyczyn tej wojny należy szukać w dążeniu do przejęcia kontroli nad szybami naftowymi (33%).

Tabela 7

Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Jaki był, Pana(i) zdaniem, główny powód interwencji w Iraku?					
	Likwidacja reżimu Saddama Husajna	Rozbrojenie Iraku z broni masowego rażenia	Przejęcie kontroli nad irackimi złożami ropy naftowej	Dążenie USA do dominacji nad światem	Inne powody	Trudno powiedzieć
	w procentach					
Popieram	35	18	24	14	2	8
Nie popieram	21	10	33	22	2	12
Trudno powiedzieć	27	7	20	10	0	36

SKUTKI ZAANGAŻOWANIA POLSKI W IRAKU

Od ostatniego pomiaru opinie o skutkach zaangażowania Polski w tymczasowe zarządzanie Irakiem nie uległy istotnym zmianom. O tym, że udział w zarządzaniu tym krajem będzie dla nas korzystny pod względem finansowym, przekonanych jest zaledwie 16% pytanych, a niemal połowa (49%) ma w tej sprawie przeciwne zdanie. Opinie takie ugruntowuje zapewne zamieszanie wokół przetargów na odbudowę Iraku i uzbrojenie tamtejszej armii. Nie zmienia się natomiast grupa badanych (22%) sądzących, że z zaangażowania w Iraku wyniesiemy mniej więcej tyle samo finansowych korzyści co strat.

Tabela 8

Czy, Pana(i) zdaniem, udział w tymczasowym zarządzaniu Irakiem przyniesie Polsce pod względem finansowym więcej korzyści czy strat?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 2003	VI 2003	XI 2003	III 2004
	w procentach			
Same korzyści	8	4	1	1
Więcej korzyści niż strat	33	30	13	15
KORZYŚCI	41	34	14	16
Mniej więcej tyle samo strat co korzyści	20	22	21	22
Więcej strat niż korzyści	17	24	37	37
Same straty	4	4	16	12
STRATY	21	28	53	49
Trudno powiedzieć	19	17	12	13

Rachunek zysków i strat w kontekście politycznym jest, zdaniem badanych, niejednoznaczny. Co trzecia osoba (33%, o 7 punktów mniej niż w listopadzie 2003) obawia się strat politycznych, będących następstwem naszego udziału w tej operacji. Niemal tyle samo ankietowanych (35%) sądzi, że poziom strat i zysków będzie wyrównany, a co piąty (20%) uważa, że pod względem politycznym korzyści przeważą nad stratami.

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, udział w tymczasowym zarządzaniu Irakiem przyniesie Polsce pod względem politycznym więcej korzyści czy strat?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 2003	VI 2003	XI 2003	III 2004
	w procentach			
Same korzyści	6	6	2	2
Więcej korzyści niż strat	31	29	18	18
KORZYŚCI	37	35	20	20
Mniej więcej tyle samo strat co korzyści	27	34	28	35
Więcej strat niż korzyści	14	11	32	28
Same straty	2	2	8	5
STRATY	16	13	40	33
Trudno powiedzieć	20	18	12	12

Najmniejsze zmiany zachodzą w opiniach respondentów o wpływie naszego zaangażowania w zarządzanie Irakiem na wizerunek Polski w świecie. Nadal najwięcej osób (32%) jest zdania, że przyniesie nam ono więcej korzyści. Nieco mniej badanych (29%) wyraża przekonanie że bilans strat i zysków będzie zerowy, a prawie co czwarty (23%, spadek o 5 punktów) obawia się, że na skutek zaangażowania Polski w Iraku jej wizerunek w świecie może się pogorszyć.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, udział w tymczasowym zarządzaniu Irakiem przyniesie Polsce pod względem wizerunku Polski na świecie więcej korzyści czy strat?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 2003	VI 2003	XI 2003	III 2004
	w procentach			
Same korzyści	9	8	5	5
Więcej korzyści niż strat	28	39	27	27
KORZYŚCI	37	47	32	32
Mniej więcej tyle samo strat co korzyści	22	23	24	29
Więcej strat niż korzyści	16	8	23	18
Same straty	4	1	5	5
STRATY	20	9	28	23
Trudno powiedzieć	22	20	16	16

OCENY PRZYGOTOWANIA POLSKI DO ADMINISTROWANIA STREFA STABILIZACYJNĄ W IRAKU

Generalnie oceny naszego przygotowania do zarządzania jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku są obecnie nieco bardziej pozytywne niż w październiku ubiegłego roku. Relatywnie najlepiej oceniany jest „czynnik ludzki” - 50% badanych jest zdania, że nasi wojskowi są odpowiednio przygotowani do pełnienia misji w Iraku. Nieco mniej osób dobrze ocenia organizacyjne możliwości naszych żołnierzy w zarządzaniu tak dużym obszarem (43%) oraz przygotowanie do sytuacji nieprzewidywalnych i niebezpiecznych (42%). Podobnie, jako wystarczające, oceniane są możliwości dyplomatyczne naszego kraju (40%). Problemem pozostają nadal pieniądze. Niemal powszechne jest przekonanie, że

administrowanie strefą stabilizacyjną przerasta możliwości finansowe polskiego budżetu. Mimo iż nieznacznie poprawiły się oceny możliwości technicznych polskiego kontyngentu, nadal ponad połowa badanych uważa, że polska armia nie dysponuje sprzętem potrzebnym do udziału w takiej operacji.

Tabela 11

Czy, w Pana(i) ocenie, Polska jest wystarczająco przygotowana do administrowania jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku czy też to zadanie przerasta nasze możliwości? Czy wystarczające są możliwości:	Wystarczające				Niewystarczające				Trudno powiedzieć			
	VI '03	IX '03	X '03	III '04	VI '03	IX '03	X '03	III '04	VI '03	IX '03	X '03	III '04
	w procentach											
- osobowe polskiej armii, czyli stan i przygotowanie kadry wojskowej	43	53	47	50	34	30	33	32	23	17	20	18
- organizacyjne w zarządzaniu tak dużym obszarem	36	41	35	43	37	36	39	34	27	23	26	23
- reakcji w sytuacjach nieprzewidywalnych i niebezpiecznych	-	38	35	42	-	35	37	34	-	27	28	24
- dyplomatyczne naszego kraju	47	49	41	40	24	26	30	35	29	25	28	25
- sprzętowe polskiej armii	19	24	21	27	56	56	57	52	25	20	22	21
- finansowe naszego budżetu	9	8	8	10	77	83	81	80	14	9	11	10

POZYCJA POLSKI NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Większość Polaków (61%, wzrost od czerwca ubiegłego roku o 11 punktów) jest zdania, iż Polska jest zbyt mało znaczącym krajem, aby odgrywać poważną rolę w stosunkach międzynarodowych. Przeciwnego zdania jest niespełna jedna trzecia pytanych (29%).

Do opinii, iż w związku z zaangażowaniem w Iraku umocni się znaczenie Polski na arenie międzynarodowej, przychyliła się 41% ankietowanych (spadek od czerwca ubiegłego roku o 18 punktów) i niemal tyle samo (40%) ma przeciwne zdanie na ten temat.

Tabela 12

Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Z którymi z poniższych opinii i ocen Pan(i) się zgadza, a z którymi nie zgadza?	Zgadzam się		Nie zgadzam się		Trudno powiedzieć	
	VI '03	III '04	VI '03	III '04	VI '03	III '04
	w procentach					
Polska jest zbyt mało znaczącym krajem i zbyt słabym partnerem, by odgrywać w stosunkach międzynarodowych jakąś poważniejszą rolę	50	61	36	29	14	10
Dzięki podjęciu się misji w Iraku pozycja międzynarodowa Polski zdecydowanie się umocni	59	41	23	40	18	19

Wiara w możliwość uzyskania przez nasz kraj jakichś korzyści gospodarczych, wynikających z udziału w irackiej misji stabilizacyjnej, została wyraźnie zachwiana. W czerwcu ubiegłego roku 69% Polaków podzielało przekonanie, że bezpośredni udział w administrowaniu Irakiem ułatwi polskim firmom uzyskiwanie korzystnych kontraktów podczas odbudowy tego kraju, obecnie zaś nieco ponad dwie piąte (44%) ma taką nadzieję. Żadnych przywilejów czy ułatwień z tego tytułu nie oczekuje ponad jedna trzecia ankietowanych (35%, wzrost o 20 punktów).

Tabela 13

Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z opinią, iż fakt, że Polska nadzoruje jedną ze stref podczas odbudowy Iraku, będzie korzystny dla naszej gospodarki, gdyż ułatwi uzyskiwanie kontraktów przez polskie firmy?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	VI '03	III '04
	w procentach	
Zdecydowanie się zgadzam	25	9
Raczej się zgadzam	44	35
Zgadzam się	69	44
Raczej się nie zgadzam	12	26
Zdecydowanie się nie zgadzam	3	9
Nie zgadzam się	15	35
Trudno powiedzieć	16	21

WPLYW ZAANGAŻOWANIA POLSKI W IRAKU NA STOSUNKI Z INNYMI KRAJAMI

Wyraźnie zwiększyły się obawy, iż zaangażowanie polskich sił zbrojnych w stabilizację Iraku po stronie koalicji antysaddamowskiej może negatywnie wpłynąć na kontakty Polski z innymi krajami. Najwięcej obaw dotyczy stosunków z krajami europejskimi przeciwnymi interwencji w Iraku, a także z państwami arabskimi. Większość respondentów (61%, wzrost od czerwca ubiegłego roku o 23 punkty) wyraża niepokój, że udział w administrowaniu Irakiem może pogorszyć nasze stosunki z krajami europejskimi przeciwnymi interwencji w Iraku, m.in. z Francją i Niemcami. Tylko 9% badanych nie podziela tego niepokoju, a 11% jest zdania, że nasza obecność w Iraku nie będzie miała znaczenia dla stosunków Polski z państwami „starej Europy”. Połowa ankietowanych (50%) przewiduje, że nasze zaangażowanie w Iraku może pogorszyć stosunki Polski z krajami arabskimi, a ponad dwie piąte (44%) obawia się, że wpłynie ono niekorzystnie na relacje z naszym największym sąsiadem - Rosją.

Oczekiwania poprawy stosunków z krajami europejskimi tworzącymi koalicję antysaddamowską w zasadzie nie uległy żadnym zmianom - niemal dwie trzecie badanych (64%) oczekuje, że udział w administrowaniu Irakiem korzystnie wpłynie na kontakty Polski z krajami europejskimi popierającymi interwencję w Iraku. Być może na skutek fiaska rozmów o zniesieniu amerykańskich wiz dla Polaków osłabły nadzieje na korzystne zmiany w stosunkach ze Stanami Zjednoczonymi (69%, spadek o 10 punktów).

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, udział Polski w administrowaniu Irakiem wpłynie korzystnie czy też niekorzystnie na stosunki Polski z (ze):	Korzystnie		Nie będzie miał wpływu		Niekorzystnie		Trudno powiedzieć	
	VI '03	III '04	VI '03	III '04	VI '03	III '04	VI '03	III '04
	w procentach							
- krajami europejskimi przeciwnymi interwencji w Iraku (m.in. Francją i Niemcami)	17	9	21	11	38	61	24	19
- krajami arabskimi	22	19	15	11	35	50	28	20
- Rosją	16	12	19	14	30	44	35	30
- krajami europejskimi popierającymi interwencję w Iraku (m.in. Wielką Brytanią i Hiszpanią)	63	64	12	11	5	8	20	17
- Stanami Zjednoczonymi	79	69	4	8	3	8	14	15

Wydaje się, że opinie Polaków na temat zaangażowania naszych żołnierzy w operację w Iraku są dość stabilne - od jej rozpoczęcia większość społeczeństwa sprzeciwia się udziałowi w niej polskiego kontyngentu. Rachunek finansowych, politycznych oraz dyplomatycznych zysków i strat, jakie wynikają dla Polski w związku z administrowaniem jedną ze stref jest - zdaniem respondentów - co najwyżej neutralny, jeśli nie ujemny. Badani nie liczą już w zasadzie na ułatwienia dla polskich firm w zdobywaniu kontraktów na odbudowę Iraku i uzbrojenie tamtejszej armii. Rozwiały się również złudzenia o wyjątkowej roli Polski na arenie międzynarodowej, wynikającej z zaangażowania w sprawy Iraku. Wzrosły obawy o stosunki z państwami europejskimi przeciwnymi tej wojnie, z krajami arabskimi oraz Rosją. Wydaje się, że respondenci bardzo realnie i bez złudzeń oceniają wszystkie konsekwencje naszego udziału w międzynarodowej koalicji antysaddamowskiej.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysiące polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?

	(%)			
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	60	4	1022
Płeć				
Mężczyźni	44	53	3	488
Kobiety	29	67	4	534
Wiek				
18-24 lat	55	45	0	157
25-34	37	61	2	186
35-44	34	61	5	174
45-54	35	59	5	195
55-64	29	67	5	142
65 lat i więcej	26	68	6	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	30	64	6	369
Miasto do 20 tys.	34	63	3	131
20-100 tys.	39	60	1	208
101-500 tys.	45	50	5	193
501 tys. i więcej mieszk.	36	62	2	122
Wykształcenie				
Podstawowe	30	62	8	286
Zasadnicze zawodowe	34	65	2	260
Średnie	40	57	3	358
Wyższe	42	56	2	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	44	54	2	66
Prac. umysł. niż. szczebla	37	59	4	84
Pracownicy fiz.- umysł.	38	61	1	111
Robotnicy wykwalifikowani	45	52	3	79
Robotnicy niewykwalifik.	16	79	5	35
Rolnicy	19	72	9	54
Pracujący na własny rach.	55	45	0	33
Bierni zawodowo				
Renciści	23	71	6	118
Emeryci	28	65	6	205
Uczniowie i studenci	65	35	0	79
Bezrobotni	41	56	3	120
Gospodynie domowe i inni	26	74	0	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	34	63	3	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	30	64	6	72
sekt. pryw. poza rolnict.	49	50	1	184
prywatnym gosp. rolnym	19	73	8	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	33	64	3	117
300-399	29	69	1	82
400-599	31	64	4	201
600-800	42	54	5	176
Powyżej 800 zł	41	57	1	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	67	6	333
Średnie	36	60	3	447
Dobre	49	50	1	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	27	69	4	65
Raz w tygodniu	35	61	4	550
1-2 razy w miesiącu	37	59	3	142
Kilka razy w roku	41	56	4	164
W ogóle nie uczestniczy	40	58	3	101
Poglądy polityczne				
Lewica	40	59	1	160
Centrum	37	60	2	285
Prawica	41	57	3	310
Trudno powiedzieć	27	65	8	267

Tabela 2. Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z opinią, że Polska jest zbyt mało znaczącym krajem i zbyt słabym partnerem, by odgrywać w stosunkach międzynarodowych jakąś poważniejszą rolę?

	(%)			
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	61	29	10	1022
Płeć				
Mężczyźni	61	32	6	488
Kobiety	61	26	14	534
Wiek				
18-24 lat	57	39	4	157
25-34	60	33	7	186
35-44	64	29	7	174
45-54	64	27	9	195
55-64	64	25	11	142
65 lat i więcej	56	20	23	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	24	16	369
Miasto do 20 tys.	60	32	8	131
20-100 tys.	61	31	8	208
101-500 tys.	65	29	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	58	37	5	122
Wykształcenie				
Podstawowe	57	21	22	286
Zasadnicze zawodowe	68	26	6	260
Średnie	60	34	6	358
Wyższe	59	39	2	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	58	40	3	66
Prac.umysł.niż.szczębla	65	32	3	84
Pracownicy fiz.-umysł.	61	32	7	111
Robotnicy wykwalifikowani	70	23	7	79
Robotnicy niewykwalifik.	56	21	23	35
Rolnicy	69	16	15	54
Pracujący na własny rach.	53	41	6	33
Bierni zawodowo				
Renciści	61	21	18	118
Emeryci	60	23	17	205
Uczniowie i studenci	60	39	1	79
Bezrobotni	60	35	5	120
Gospodynie domowe i inni	57	31	12	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	63	33	4	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	61	31	8	72
sekt. pryw. poza rolnict.	61	31	7	184
prywatnym gosp. rolnym	69	19	13	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	62	28	10	117
300-399	57	25	18	82
400-599	67	25	8	201
600-800	60	30	9	176
Powyżej 800 zł	63	30	8	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	63	23	14	333
Średnie	60	30	10	447
Dobre	61	35	4	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	67	17	16	65
Raz w tygodniu	62	28	10	550
1-2 razy w miesiącu	70	24	7	142
Kilka razy w roku	47	41	12	164
W ogóle nie uczestniczy	60	31	9	101
Poglądy polityczne				
Lewica	68	29	3	160
Centrum	65	30	5	285
Prawica	61	34	6	310
Trudno powiedzieć	53	22	25	267

Tabela 3. Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z opinią, że dzięki podjęciu się misji w Iraku pozycja międzynarodowa Polski zdecydowanie się umocni?

(%)				
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	40	19	1022
Płeć				
Mężczyźni	49	38	14	488
Kobiety	34	42	24	534
Wiek				
18-24 lat	50	40	10	157
25-34	46	44	10	186
35-44	39	43	18	174
45-54	44	39	17	195
55-64	37	38	26	142
65 lat i więcej	29	36	34	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	40	25	369
Miasto do 20 tys.	44	33	22	131
20-100 tys.	42	42	16	208
101-500 tys.	50	37	13	193
501 tys. i więcej mieszk.	39	50	11	122
Wykształcenie				
Podstawowe	32	37	32	286
Zasadnicze zawodowe	45	41	14	260
Średnie	44	41	15	358
Wyższe	45	46	10	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	52	39	9	66
Prac.umysł.niż.szczębla	40	51	9	84
Pracownicy fiz.-umysł.	50	42	8	111
Robotnicy wykwalifikowani	48	39	13	79
Robotnicy niewykwalifik.	35	40	25	35
Rolnicy	31	47	23	54
Pracujący na własny rach.	53	41	6	33
Bierni zawodowo				
Renciści	30	36	34	118
Emeryci	34	38	29	205
Uczniowie i studenci	53	39	8	79
Bezrobotni	42	41	16	120
Gospodynie domowe i inni	34	34	32	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	43	47	10	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	46	39	15	72
sekt. pryw. poza rolnict.	50	39	10	184
prywatnym gosp. rolnym	31	49	20	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	39	36	25	117
300-399	41	41	18	82
400-599	41	44	16	201
600-800	40	41	18	176
Powyżej 800 zł	45	42	13	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	41	25	333
Średnie	42	39	19	447
Dobre	48	41	11	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	39	37	65
Raz w tygodniu	40	40	19	550
1-2 razy w miesiącu	43	43	14	142
Kilka razy w roku	46	38	16	164
W ogóle nie uczestniczy	43	41	16	101
Poglądy polityczne				
Lewica	48	42	10	160
Centrum	46	42	12	285
Prawica	44	42	14	310
Trudno powiedzieć	28	35	37	267

Tabela 4. Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z opinią, iż fakt, że Polska nadzoruje jedną ze stref podczas odbudowy Iraku, będzie korzystny dla naszej gospodarki, gdyż ułatwi uzyskiwanie kontraktów przez polskie firmy?

	(%)			
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	35	21	1022
Płeć				
Mężczyźni	50	36	13	488
Kobiety	39	34	27	534
Wiek				
18-24 lat	54	36	10	157
25-34	45	39	16	186
35-44	44	41	15	174
45-54	47	34	19	195
55-64	44	32	24	142
65 lat i więcej	32	26	42	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	39	33	27	369
Miasto do 20 tys.	51	29	21	131
20-100 tys.	50	32	18	208
101-500 tys.	48	36	16	193
501 tys. i więcej mieszk.	37	49	14	122
Wykształcenie				
Podstawowe	32	31	36	286
Zasadnicze zawodowe	48	35	17	260
Średnie	51	35	14	358
Wyższe	46	43	12	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	44	45	11	66
Prac.umysł.niż.szczębla	51	44	5	84
Pracownicy fiz.- umysł.	50	44	7	111
Robotnicy wykwalifikowani	54	33	13	79
Robotnicy niewykwalifik.	35	28	36	35
Rolnicy	30	34	35	54
Pracujący na własny rach.	62	27	12	33
Bierni zawodowo				
Renciści	40	22	38	118
Emeryci	37	32	32	205
Uczniowie i studenci	57	36	6	79
Bezrobotni	44	39	18	120
Gospodynie domowe i inni	37	29	34	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	48	43	9	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	53	37	10	72
sekt. pryw. poza rolnict.	52	35	13	184
prywatnym gośp. rolnym	31	37	32	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	44	33	24	117
300-399	49	26	25	82
400-599	44	36	20	201
600-800	42	41	17	176
Powyżej 800 zł	50	33	17	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	36	37	28	333
Średnie	47	33	20	447
Dobre	51	36	12	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	30	37	65
Raz w tygodniu	43	36	21	550
1-2 razy w miesiącu	44	35	21	142
Kilka razy w roku	50	34	15	164
W ogóle nie uczestniczy	50	35	15	101
Poglądy polityczne				
Lewica	57	32	11	160
Centrum	51	37	12	285
Prawica	42	39	19	310
Trudno powiedzieć	33	29	38	267

Tabela 5. Jaki był, Pana(i) zdaniem, główny powód interwencji w Iraku? Proszę wskazać jeden, Pana(i) zdaniem, najważniejszy powód. 1 - Likwidacja reżimu Saddama Husajna; 2 - Rozbrojenie Iraku z broni masowego rażenia; 3 - Przejęcie kontroli nad irackimi złożami ropy naftowej; 4 - Dążenie USA do dominacji nad światem; 5 - Inne

	(%)						
	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	13	29	19	2	11	1022
Płeć							
Mężczyźni	27	11	34	20	2	5	488
Kobiety	26	14	25	17	1	16	534
Wiek							
18-24 lat	26	16	29	20	2	6	157
25-34	30	11	36	15	2	6	186
35-44	25	16	32	17	2	9	174
45-54	28	11	28	23	2	8	195
55-64	28	12	29	19	1	10	142
65 lat i więcej	21	11	21	18	1	28	168
Miejsce zamieszkania							
Wieś	24	11	31	17	2	14	369
Miasto do 20 tys.	26	17	28	14	0	16	131
20-100 tys.	25	14	31	20	2	9	208
101-500 tys.	32	14	28	18	3	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	27	9	25	29	1	9	122
Wykształcenie							
Podstawowe	22	13	22	17	1	24	286
Zasadnicze zawodowe	27	14	31	18	2	7	260
Średnie	27	12	33	22	2	5	358
Wyższe	32	12	32	14	2	8	118
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	31	13	27	19	3	7	66
Prac. umysł. niż. szczebla	32	8	37	18	0	4	84
Pracownicy fiz. - umysł.	26	11	39	16	3	6	111
Robotnicy wykwalifikowani	20	13	35	22	3	6	79
Robotnicy niewykwalifik.	23	11	40	14	0	11	35
Rolnicy	23	4	32	23	1	17	54
Pracujący na własny rach.	26	12	27	26	3	6	33
Bierni zawodowo							
Renciści	32	15	21	15	1	17	118
Emeryci	21	11	26	20	1	20	205
Uczniowie i studenci	25	18	28	21	3	6	79
Bezrobotni	34	17	24	19	0	6	120
Gospodynie domowe i inni	19	16	32	9	6	18	38
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	26	15	37	13	2	7	151
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	25	8	32	25	3	7	72
sekt. pryw. poza rolnict.	27	11	34	20	2	5	184
prywatnym gosp. rolnym	24	3	33	22	1	16	57
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	26	18	23	17	1	14	117
300-399	32	16	26	17	2	7	82
400-599	27	17	29	18	1	8	201
600-800	27	8	26	21	3	14	176
Powyżej 800 zł	25	13	33	23	0	6	194
Ocena własnych war. mater.							
Złe	23	12	28	19	2	15	333
Średnie	26	14	31	18	1	10	447
Dobre	32	12	29	18	2	7	242
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	32	16	20	19	3	10	65
Raz w tygodniu	27	14	27	18	1	12	550
1-2 razy w miesiącu	22	13	35	16	1	13	142
Kilka razy w roku	23	13	37	18	3	6	164
W ogóle nie uczestniczy	29	6	26	26	2	11	101
Poglądy polityczne							
Lewica	32	12	30	20	1	5	160
Centrum	26	14	33	19	2	5	285
Prawica	31	13	30	17	2	8	310
Trudno powiedzieć	19	12	24	19	1	25	267